

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžr/141/2012
Identifikačné číslo spisu:	8012200465
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8012200465.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOST', s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova č. 25, Bratislava, proti odporcovi: Správa katastra Stará Ľubovňa, Nám. gen. Štefánika č. 531, Stará Ľubovňa, za účasti: S. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. V 289/12 zo dňa 12.04.2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sp/11/2012-13 zo dňa 11.07.2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sp/11/2012-13 zo dňa 11. júla 2012 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

Rozhodnutím č. V 289/12 zo dňa 12.04.2012 zamietol odporca podľa § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“), návrh na vklad záložného práva k nehnuteľnostiam, dotknutým začatým vkladovým konaním.

Svoje zamietavé rozhodnutie odporca odôvodnil tým, že dohoda o splnomocnení bola spísaná na štandardnom zmluvnom formulári, kde už bolo vytlačené meno splnomocnenca, z čoho odporca usúdil, že splnomocnenca fakticky vyberá veriteľ a dlžník tak nemá možnosť voľby výberu zástupcu, pričom išlo o štandardnú zmluvnú podmienku, ktorej obsah nemohol dlžník ovplyvniť, pretože mu bola predložená v jednom balíku spolu s úverovou zmluvou.

Odporca poukázal na znenie ustanovenia § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka, upravujúceho neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, ktoré sú neplatné a ďalej uviedol, že v

zmysle § 39 Občianskeho zákonníka sú absolútne neplatné aj právne úkony urobené osobami, ktoré nespĺňajú podmienky podľa § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odporca návrh na vklad zamietol.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ, cestou odporcu, opravný prostriedok na Krajský súd v Prešove.

Krajský súd, ako súd prvého stupňa, preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo, oboznámil sa s administratívnym spisom a dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu je zákonné, a preto ho podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), potvrdil.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že zo zmluvy o úvere vo vzťahu k plnomocenstvu bolo zrejmé, že jej text je neurčitý, pretože z neho nebolo zrejmé, ku ktorým nehnuteľnostiam sa má záložné právo zriadiť. Podľa názoru súdu mali byť v prvej časti plnomocenstva nehnuteľnosti presne identifikované aspoň parcelným číslom, katastrálnym územím, druhom pozemku a spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach, na základe čoho sa krajský súd stotožnil so záverom odporcu, že bez toho, aby plnomocenstvo obsahovalo bližšie označenie nehnuteľnosti, ktorá sa má stať predmetom zálohu, je takýto prejav vôle neurčitý a nezrozumiteľný. Krajský súd sa stotožnil aj so záverom odporcu, že dlžník môže vlastniť viacero nehnuteľností a teda nebolo zrejmé, či sa plnomocenstvo týka všetkých nehnuteľností vo vlastníctve záložcu alebo len niektorých. Splnomocnenie na právne úkony o právach k nehnuteľnostiam musia byť urobené tak, ako právne úkony samotné, t. j. v predpisanej forme a so všetkými náležitosťami, nepostačuje ich dopísanie v rámci splnomocnenia do vopred formulovanej predtlačky. Krajský súd sa preto stotožnil so záverom odporcu, že dohoda o plnomocenstve bola neplatná pre neurčitosť a nezrozumiteľnosť.

Krajský súd ďalej uviedol, že z dohody o splnomocnení vyplýva, že splnomocnenca vybral pre splnomocniteľa veriteľ a splnomocnenec musel byť v kontakte s navrhovateľom (veriteľom) už pred podpísaním dohody o splnomocnení a úverovej zmluvy, na základe čoho konštatoval, že záujem splnomocnenca bol v rozpore so záujmami zastúpeného.

S poukazom na neplatnosť splnomocnenia, ktorá následne spôsobila neplatnosť úverovej zmluvy (správne malo byť záložnej zmluvy), považoval krajský súd rozhodnutie odporcu za správne.

III.

Odvolanie navrhovateľa

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie v celom rozsahu z dôvodu, že krajský súd postupoval v konaní nesprávne, pretože nedostatočne zistil skutkový stav veci a následne vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa názoru navrhovateľa bol napadnutý rozsudok nepreskúmateľný, nakoľko jeho odôvodnenie je neurčité a zmätočné - krajský súd totiž v odôvodnení svojho rozhodnutia odkazuje na dôvody a závery rozhodnutia odporcu, ktoré sa v ňom vôbec nenachádzajú. Podľa názoru navrhovateľa krajský súd pravdepodobne v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti len prebral odôvodnenie niektorého zo svojich obdobných rozhodnutí v podobnej veci, kde ako účastník konania vystupoval tiež navrhovateľ. Odporca v rozhodnutí neuvádzal, ako dôvody zamietnutia návrhu na vklad záložného práva neurčitosť a nezrozumiteľnosť právneho úkonu z dôvodu nedostatočnej špecifikácie nehnuteľností v dohode o splnomocnení a navrhovateľovi tiež nebol jasný záver krajského súdu, že neplatnosť dohody o splnomocnení mala spôsobiť neplatnosť zmluvy o úvere, keďže zmluvu o úvere uzatvoril sám dlžník a

na tento právny úkon sa dohoda o splnomocnení nevzťahuje. Z uvedeného navrhovateľ vyvodil záver, že krajský súd sa v preskúmvanej veci riadne a dostatočne neoboznámil z obsahom prejednávanej veci, dostatočne nezisťoval skutkový stav a vydal rozhodnutie, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V odôvodnení navrhovateľ uviedol, že v predmetnej veci nie je možné hovoriť o nedostatku slobody a vážnosti prejavu vôle splnomocniteľa pri podpise dohody o splnomocnení. Podľa názoru navrhovateľa nevyplyvajú z odôvodnenia napadnutého rozsudku konkrétne skutočnosti, ktoré mali mať vplyv na nedostatok slobody a vážnosti prejavu vôle splnomocniteľa a nebolo preukázané ani to, ako mali splnomocnenec, či navrhovateľ vplývať na tieto zložky prejavu vôle dlžníka. Podľa navrhovateľa bola dohoda o splnomocnení uzavretá riadne a záložca sa sám rozhodol zabezpečiť svoj záväzok vyplývajúci pre neho zo zmluvy o úvere.

Navrhovateľ nesúhlasil ani s tvrdeniami, že vopred určil osobu, ktorá bude dlžníka zastupovať, pričom zdôraznil samostatnosť existencie dohody o splnomocnení ako dvojstranného právneho úkonu, ktorého jednou stranou v postavení splnomocniteľa je dlžník a druhou stranou je zástupca, a to bez účasti veriteľa. Uviedol, že zo spisu nevplyva, že by veriteľ zastúpenie zástupcom od dlžníka požadoval alebo mu osobu zástupcu navrhoval. Navyše dlžník plnomocenstvo ani neskôr neodvolal.

Podľa navrhovateľa bolo plnomocenstvo udelené za účelom naplnenia a hájenia záujmov splnomocniteľa, na jeho žiadosť a bezplatne, pričom zástupca splnomocnenie s dlžníkom osobne prerokoval a poskytol mu potrebné poučenie o právnych úkonoch v ňom uvedených a o právach a povinnostiach, ktoré sa nimi zakladajú.

Podľa názoru navrhovateľa neobstojí ani argumentácia o predtlačí v dohode o splnomocnení, pretože uvedenie zástupcu je potrebné kvôli identifikácii strany dohody a uvedenie záložného veriteľa je nevyhnutné z hľadiska určitosti predmetu udeleného plnomocenstva. Pokiaľ z toho odporca vyvodzoval, že veriteľ určil dlžníkovi zástupcu, tento svoj záver odporca nepreukázal a nepreukázal ani to, že zástupca je v styku so záložným veriteľom.

Na základe uvedených skutočností navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Odporca sa k podanému odvolaniu proti rozsudku krajského súdu v stanovenej lehote nevyjadril.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 O. s. p.) a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyseľne k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho potvrdil. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29.04.2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. preskúmvajú sudy v správnom súdnictve na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Podľa tretej hlavy piatej časti O. s. p. sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. (§ 250l ods. 1 O. s. p.)

Úlohou súdneho konania v zmysle § 1 O. s. p. je nielen chrániť práva zaručené slovenským právnym poriadkom, ale aj práva s charakterom únievým v zmysle zásady lojality (čl. 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii v spojení s rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-173/03 *Traghetti del Mediterraneo SpA v. Taliansko* zo dňa 13.06.2006 alebo C-224/01 *Gerhard Köbler v. Rakúsko* zo dňa 30.06.2003). Od vnútroštátneho súdu členského štátu Európskej únie (ako predstaviteľa štátnej moci Slovenskej republiky v súdnej oblasti) sa preto v súlade so zásadou medzinárodného práva verejného „*pacta sunt servanda*“ (zmluvy je nutno dodržiavať) očakáva spravodlivé súdne konanie založené na princípoch obsiahnutých v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v zmysle § 121 O. s. p. je aj jeho povinnosťou „*ex offio*“ vyhodnotiť hmotnoprávnu situáciu preskúmvanej veci vrátane dodržania záväzkov únievého práva.

Napriek skutočnosti, že v prejednávanej veci ani konajúci krajský súd, ani žiaden z účastníkov nenaznačil únievý rozmer prejednávanej veci, bolo povinnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky preskúmať vec aj z tohto pohľadu.

K charakteru dohody o splnomocnení:

Obsahom dohody o splnomocnení, uzatvorenej medzi účastníkom S. N. (ako splnomocniteľom) a ProHelp - združením občianskoprávnej pomoci (ako splnomocnencom), bolo udelenie plnomocenstva na zastupovanie pri uskutočnení právnych úkonov uvedených v tejto dohode - na uzatvorenie záložnej zmluvy podľa § 552 Občianskeho zákonníka k špecifikovaným nehnuteľnostiam, vrátane právneho posúdenia týmito úkonmi založených práv a povinností a v tomto rozsahu aj vo veciach rokovania so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o.

V dohode o splnomocnení bolo ďalej uvedené, že bola uzavretá na žiadosť splnomocniteľa o bezplatné zastupovanie pri uskutočnení právnych úkonov, uvedených v tejto dohode, za účelom naplnenia a hájenia záujmov splnomocniteľa, ktorý sa sám rozhodol zabezpečiť svoj záväzok zo zmluvy o úvere, a to po osobnom prerokovaní a poučení o právnych úkonoch v dohode uvedených a právach a povinnostiach, ktoré sa nimi zakladajú. Splnomocnenec na seba prevzal záväzok svedomito naplniť predmet udeleného plnomocenstva, pričom splnomocniteľa poučil o právach a povinnostiach vyplývajúcich zo zmluvy o úvere, vrátane skutočnosti, že záložné právo vzniká vkladom do katastra nehnuteľnosti. Splnomocnenec sa tiež zaviazal, že posúdi platnosť záložnej zmluvy s ohľadom na platný právny poriadok Slovenskej republiky.

Z textu dohody o splnomocnení bolo zrejmé, že sa viaže priamo k zmluve o úvere, ktorú uzatvoril účastník S. N. so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. - v dohode je uvedené, že splnomocniteľ udeľuje plnomocnenstvo za účelom naplnenia a hájenia svojich záujmov pri uskutočnení právnych úkonov uvedených v tejto dohode, „vykonávaných v súvislosti so Zmluvou o úvere uzatvorenou so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., č. zmluvy 706100137“ (bod 1 dohody) a plnomocnenstvo udeľuje na uzatvorenie záložnej zmluvy podľa § 552 Občianskeho zákonníka „ako formy zabezpečenia splnenia splnomocniteľovho záväzku zo Zmluvy o úvere“ (bod 3 dohody), na základe čoho bolo zrejmé, že dohoda o splnomocnení bola súčasťou tzv. „úverového balíka“.

Je nepochybné, že Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor EÚ“) zaraďuje právne vzťahy, vyplývajúce z úverových zmlúv uzavretých nebankovými spoločnosťami, pod režim smernice 93/13/EHS - v súvislosti s uvedenou smernicou a jej aplikáciou na oblasť krátkodobých finančných obchodov riešil už viacero predbežných otázok (napr. vo veci C-76/10 *POHOTOVOSTĚ s.r.o. v. Iveta Korčakovská* zo dňa 16.11.2010, vo veci C-453/10 *Jana Pereničová, Vladislav Perenič v. S.O.S. financ, spol. s r.o.* zo dňa 15.03.2012).

Nakoľko došlo v prejednávanej veci uzatvorením zmluvy o úvere medzi účastníkom S. N. a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. k uzatvoreniu spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, bolo potrebné skúmať, či aj dohoda o splnomocnení nevykazuje znaky neprijateľných podmienok, uvedených § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nekalosť príslušného

ustanovenia v zmluve je totiž nevyhnutné posudzovať vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, pričom je potrebné brať do úvahy aj všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v čase jej uzavretia a aj všetky ostatné ustanovenia predmetnej zmluvy, resp. iných zmlúv, od ktorých posudzovaná podmienka závisí v čase uzatvorenia zmluvy. Vo veci C-76/10 POHOTOVOSTĚ s.r.o. v. Iveta Korčková zo dňa 16.11.2010 Súdny dvor EÚ v bode 59 uviedol, že pokiaľ ide o otázku, či osobitná zmluvná podmienka má, alebo nemá nekalú povahu, článok 4 smernice 93/13 uvádza, že odpovedať treba so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, ktoré sú predmetom zmluvy, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením tejto zmluvnej podmienky v čase uzavretia zmluvy. Je opodstatnené uviesť, že v tomto kontexte treba tiež posúdiť dôsledky, ktoré táto podmienka môže mať v rámci práva uplatniteľného na zmluvu, čo v sebe zahŕňa preskúmanie vnútroštátneho právneho systému.

V predjednávanej veci bolo nepochybné, že existencia dohody o splnomocnení a následne aj zmluvy o zriadení záložného práva bola vyvolaná finančnými aktivitami navrhovateľa (konkrétne potrebou zabezpečenia zmluvy o úvere, uzatvorenej medzi navrhovateľom a účastníkom S. N.) a ich vzťah k zmluve o úvere tak bolo možné označiť ako subsidiárny a akcesorický. Dohodu o splnomocnení tak v predjednávanej veci bolo potrebné subsumovať pod režim ochrany spotrebiteľa. Pokiaľ by nedošlo k uzatvoreniu úverovej zmluvy - spotrebiteľskej zmluvy medzi navrhovateľom a účastníkom S. N., nedošlo by ani k uzatvoreniu dohody o splnomocnení.

K ochrane spotrebiteľa:

Ochrana spotrebiteľa v rámci Európskej únie vychádza z koncepcie zachovania zásady rovnosti v súkromnoprávných vzťahoch medzi spotrebiteľom a subjektom konajúcim v rámci svojej podnikateľskej alebo profesijnej činnosti, pričom u spotrebiteľa sa očakáva menej skúseností a vedomostí a nižšiu mieru informovanosti o situácii na trhu, čo môže zväzdať podnikateľské subjekty k rôznym nekalým praktikám, pred ktorými je potrebné spotrebiteľa ochrániť. Preto sa stala ochrana spotrebiteľa jednou z politík vnútorného trhu Európskej únie a čl. 38 Charty základných práv Európskej únie zaradil ochranu spotrebiteľa k základným ľudským právam.

Systém ochrany spotrebiteľa zavedený Smernicou 93/13/EHS vychádza z myšlienky, že „spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah“ (rozsudok vo veci C-168/05 Mostaza Claro zo dňa 26.10.2006, bod 25)

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice 93/13/EHS sa považuje za nekalú zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dohodnutá, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Samotná nekalá povaha sa posudzuje v zmysle čl. 4 ods. 1 Smernice 93/13/EHS - bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, sa nekalosť zmluvných podmienok hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Smernica 93/13/EHS však predstavuje iba minimálny štandard ochrany spotrebiteľských práv, pričom členské štáty môžu prijať vo vnútroštátnej právnej úprave prísnejšie pravidlá ochrany (samozrejme za predpokladu, že budú v súlade s úijným právom).

Slovenská právna úprava ochrany spotrebiteľa sa nachádza v oblasti súkromného práva v Občianskom

zákonníku. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka nesmú spotrebiteľské zmluvy obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané, pričom za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

V § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka sú príkladmo uvedené ustanovenia, ktoré sa považujú za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka sú neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách neplatné.

Súdny dvor EÚ vyžaduje od vnútroštátnych súdov členských štátov, aby prihliadali na nekalý charakter zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách ex offio (z úradnej povinnosti) s cieľom vyrovnať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom. V spojených veciach C-240/98 až C-244/98 Océano Grupo Editorial a Salvat Editores SA v. Rocío Murciano Quintero a Salvat Editores SA v. José M. Sánchez Alcón Prades a ďalší zo dňa 27.6.2000 Súdny dvor EÚ v bode 26 uviedol, že „článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS nemožno dosiahnuť, pokiaľ by sami spotrebiteľia boli povinní namietat' proti nekalému charakteru zmluvnej podmienky, a že účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť, len ak je vnútroštátnemu súdu priznaná možnosť posúdiť ex offio takúto podmienku“ a „Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením“.

K platnosti dohody o splnomocnení:

Odporca vo svojom rozhodnutí správne poukázal na skutočnosť, že dohoda o splnomocnení bola spísaná na štandardnom zmluvnom formulári, kde už bolo vytlačené meno splnomocnenca a dlžník tak nemal možnosť voľby zástupcu a išlo o štandardnú zmluvnú podmienku, ktorej obsah nemohol dlžník ovplyvniť, z čoho odporca vyvodil jej neplatnosť podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd tiež nemohol opomenúť obsahové rozvrhnutie dohody o plnomocenstve, ktoré nevylučovalo možnosť následného dopisovania ďalších nehnuteľností, než ktoré tam boli uvedené pri podpise dohody.

Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd takúto dohodu o splnomocnení ako celok za neprijateľnú (nekalú) podmienku, a teda za neplatnú podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Tzn., že splnomocnenec (ProHelp - združenie občianskoprávnej pomoci) nemohol v mene splnomocniteľa platne uzavrieť záložnú zmluvu, a preto po posúdení takejto zmluvy podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona odporca, podľa názoru odvolacieho súdu, správne zamietol predložený návrh na vklad takejto záložnej zmluvy.

K rozporu dohody o splnomocnení s dobrými mravmi:

Odporca poukázal vo svojom rozhodnutí aj na rozpor záujmov zástupcu a zastúpeného, spôsobený nemožnosťou voľby zástupcu zo strany dlžníka, z čoho vyvodil správny záver, že právne úkony urobené osobami, ktoré nesplňajú podmienky podľa § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú absolútne neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

Krajský súd tiež v napadnutom rozsudku konštatoval, že záujem splnomocnenca bol v rozpore so záujmami zastúpeného, keďže splnomocnenec musel byť v kontakte s navrhovateľom už pred

podpísaním dohody o splnomocnení a úverovej zmluvy.

Je nepochybné, že hlavným účelom uzatvorenia dohody o splnomocnení bolo vytvoriť v prejednávanej veci podmienky pre uplatnenie riadneho zastupovania splnomocniteľa určeným splnomocnencom na základe udeleného plnomocenstva.

Podľa § 22 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka je zástupcom ten, kto je oprávnený konať za iného v jeho mene a zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému. Zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného.

V zmysle uvedených ustanovení sa tak zastupovanie môže označiť za riadne iba vtedy, ak nedochádza ku kolízii medzi úkonmi splnomocnenca a záujmami splnomocniteľa, resp. ak nedochádza k ujme na právach splnomocniteľa (najmä § 33b ods. 6 Občianskeho zákonníka).

Odporca vo svojom rozhodnutí označil za dôvod neplatnosti dohody o splnomocnení existenciu rozporu záujmov splnomocniteľa (dlžníka) a zástupcu. Nepochybným základom existencie uvedeného rozporu je pre odvolací súd skutočnosť, že hoci malo združenie ProHelp svedomito naplňať a hájiť záujmy splnomocniteľa (bod 1 dohody o splnomocnení), tak obsahom plnomocenstva bola realizácia zabezpečenia záväzku dlžníka z úverového vzťahu voči spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., tzn. také konanie, ktoré nie je vždy v záujme splnomocniteľa (úverového dlžníka) ale naopak, je v prospech navrhovateľa.

Podľa § 32 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) je správny orgán povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie, pričom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán.

V zmysle uvedených ustanovení Správneho poriadku bol odporca povinný vyhodnotiť všetky dostupné podklady (v spojení s § 31 ods. 1 a § 22 ods. 5 katastrálneho zákona), vrátane informácií odporcovi známych z iných úradných konaní s navrhovateľom, aby mohol jednoznačne vylúčiť existenciu rozporu záujmu úverového dlžníka (splnomocniteľa) a jeho zástupcu.

Už samotná existencia skutočností spočívajúcich v tom, že splnomocniteľovi (úverovému dlžníkovi) bola odňatá možnosť si určiť osobu splnomocnenca, že osoba splnomocnenca opakovane vystupuje v úverových obchodoch navrhovateľa a že splnomocniteľ nebol za tejto situácie výslovne poučený o možnosti a spôsobe ukončenia zastupovania, ako aj to, že v dohode o splnomocnení absentujú bežné údaje umožňujúce splnomocniteľovi rýchly kontakt so splnomocnencom (napr. na neodkladné pokyny, či konzultácie) musela vyvolať u odporcu pochybnosti o tom, či bol výkon práv a povinností splnomocnenca skutočne v medziach riadneho zastupovania záujmov splnomocniteľa (úverového dlžníka) a tak aj záver odporcu o rozpore dohody o splnomocnení s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka) bol správny.

Taktiež ani postup, na základe ktorého splnomocnenec v mene splnomocniteľa (ako vlastníka nehnuteľnosti) zriaďuje záložné právo na zabezpečenie úveru nepochybne oveľa nižšej hodnoty, ako je hodnota nehnuteľnosti úverového dlžníka, nemohol byť v súlade s dobrými mravmi.

Za dôvodné však považoval odvolací súd námietky navrhovateľa, týkajúce sa nedostatkov v odôvodnení rozsudku krajského súdu. V dvoch posledných odsekoch na strane 8 a štyroch prvých odsekoch na strane 9 krajský súd naozaj odkazuje na dôvody a závery rozhodnutia odporcu, ktoré sa v ňom vôbec nenachádzajú a pravdepodobne chybou v písaní v závere odôvodnenia tiež krajský súd uviedol, že

neplatnosť splnomocnenia spôsobila neplatnosť zmluvy o úvere, pričom správne malo byť, že spôsobila neplatnosť záložnej zmluvy predloženej na vklad. Uvedené nedostatky však nemali vplyv na správny záver krajského súdu ohľadne rozporu záujmov zástupcu a zastúpeného a po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sp/11/2012-13 zo dňa 11.07.2012 ho odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 O. s. p.

Dňa 29.04.2013 navrhovateľ zaslal prostredníctvom elektronickej pošty na Najvyšší súd Slovenskej republiky späťvzatie svojho odvolania proti rozsudku krajského súdu (poštou doplnené dňa 02.05.2013), avšak podateľňa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zaevidovala jeho podanie až o 10.02 hod., pričom rozsudok vo veci bol vyhlásený už o 10.00 hod. Podľa § 207 ods. 2 O. s. p. možno odvolanie vziať späť, ak o ňom nebolo rozhodnuté, avšak v predmetnej veci bolo späťvzatie navrhovateľa zaevidované až po rozhodnutí vo veci.

V.

Trovy konania

O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p., § 224 ods. 1 O. s. p. a § 246c O. s. p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ nemal úspech a odporcovi náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O. s. p.).